

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. — Претплата се полаже у Београду код Уредништва „Скопљанска улица број 9.“ а у унутрашњости код овлашћених скуљача или на пошти. — Цена је листу на годину 20 динара, на по године 10 динара. За иностранство на годину 30 динара. За писаре при начелствима, практиканте у опште, општинске писаре оних општина које су већ претплаћене и за жандарме, у пола цене. Поједини бројеви не продају се. — Рукописи не враћају се. — Писма само плаћена примају се. — Огласи примају се по погодби.

ЛИСТ УРЕЂУЈЕ ОДБОР

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК Н. ДИМИТРИЈЕВИЋ

О животу г. Јеврема Андоновића, прибавили смо ове кратке податке :

ЈЕВРЕМ А. АНДОНОВИЋ
МИНИСТАР УНУТРАШЊИХ ДЕЛА.

тога положаја у Марту 1894. год. примио је поверени портфељ Министра Правде. Исте године у Октобру месецу, као министар на расположењу, постављен је за Државног Саветника са кога му је положаја у садашњем кабинету поверен портфељ Министра Унутрашњих послова.

Био је Краљев посланик у год. 1895, 96. и 97.

Био је више година члан сталног правничког одбора, а 1888. год. и члан уставотворног одбора.

Кад је био установљен адвокатски ред, законом од 1861. год. положио је адвокатски испит са одличном оценом. У ратовима за ослобођење, вршио је службу војнога судије.

Почевши дакле своју чиновничку каријеру са практикантским положајем, г. Андоновић све до данас непрекидно је служио, навршујући 35. годину своје безпрекорне службе. Од отличја има: Таковски орден II. степена са звездом; орден Белог Орла IV. реда; споменицу и сребрну медаљу за ревносну службу у рату за ослобођење и независност.

Из ове кратке биографије нашег министра полиције, г. Андоновића, види се, да је он редовно и поступно напредовао у својој служби. Прошао је кроз све мене државне хијерархије, док је дошао до данашњег повереног му положаја.

Рођен је у Јагодини Октобра 1842. Основну школу свршио је у Ваљеву, а гимназију и правни факултет у Београду. По свршеним наукама 1862. год. постављен је за практиканта суда ваљевског. Ова цртица лепо илуструје оно доба и његово уређење. Свршен правник (лицејац) заузима скроман практикантски положај у државној служби. Заиста, светао пример љубави и преданости служби и отаџбини.

Почетком 1863. год. постао је приврем. писар III. кл. а 1865. секретар II. класе при ваљевском суду. Године 1867. постављен је за судију III. класе. Као судија био је у судовима: ваљевском и београдском, и тек 1873. године постављен је за секрет. Министар. Правде. За тим је био кратко време члан управе вар. Београда а 1874. године постављен је за председника крагујевачког суда. По том био је Председник ваљев. суда, у коме је положају остао до 1881. године када је постављен за Апелационог судију. Године 1887 постављен је за Начелника II. кл. окр. ваљевског а 1889 године за Начелника I кл. истог округа. Године 1890. по једногласном избору, постављен је за Касационог судију. Са

КРЕТАЊЕ ПОЛИЦИЈСКИХ ЧИНОВНИКА

а, Постављени

- г. Алекса Стевановић, начелник прве класе окр. нишког, за инспектора прве класе министарства унутрашњих дела.
- г. Светозар Јањић, инспектор прве класе министарства унутр. дела, за начелника прве класе министарства правде.
- г. Божидар Мутавић, начелник треће класе окр. ваљевског, за судију апелационог суда.
- г. Милутин А. Поповић, начелник треће класе округа моравског, за секретара прве класе касационог суда.
- г. Ђорђе Генчић, бивши окружни начелник, за начелника прве класе округа нишког.
- г. Светозар Магдаленић, окр. начелник у пензији, за начелника прве класе округа топличког.
- г. Ђорђе А. Петровић, начелник окружни у пензији, за начелника прве класе округа моравског.
- г. Михаило Д. Павловић, помоћник прве класе начелства окр. рудничког, за начелника четврте класе окр. ваљевског.
- г. Сретен Н. Ђорђевић, члан прве класе управе града Београда, за ванредног помоћника прве класе а да врши дужност начелника округа тимочког.
- г. Милан Симић, начелник прве класе ср. јасеничког окр. подунавског, за начелника прве класе среза жичког округа рудничког.
- г. Војислав Павлићевић, јавни правозаступник из Београда, за начелника прве класе ср. јасеничког окр. подунавског.
- г. Панта Стевановић, срески начелник у пензији, за начелника друге класе среза жупског окр. крушевачког.
- г. Новак Симић, срески начелник у пензији, за начелника друге класе среза нишавског окр. пиротског.
- г. Јеремија Плевљакушић, порезник смедеревског пореског одељења, за начелника треће класе среза трнавског округа рудничког.

б, Пензионисани

- г.г. Јоксим Јоксимовић начелник треће класе окр. топличког, Драгољуб Јовановић начелник друге класе окр. тимочког, Драгутин Тодорић начелник прве класе ср. нишавског округа пиротског, Живојин Стојановић начелник треће класе среза жупског округа крушевачког, и Витомир Јестровић начелник треће класе среза жичког окр. рудничког; сви на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда.

в, Отпуштени

- г. Сретен Којић начелник прве класе ср. трнавског окр. рудничког, на основу § 76. зак. о чинов. грађ. реда.

ЛУДИЛО ИЛИ СИМУЛАЦИЈА?

(СИНОВАЦ УБИО СТРИНУ)

Један случај симулације душевне болести, после извршеног хотимичног убиства без предумишљаја

од

Dr ВОЈ. М. СУБОТИЋА — МЛАЂЕГ

СЕКУНДАРНОГ ЛЕКАРА У БОЛНИЦИ ЗА ДУШЕВНЕ БОЛЕСТИ.

«En général rien n'est plus difficile à simuler que la folie».

Dr Marcé.

«Der Simulant gleicht dem Schauspieler, aber er muss Dichter und Schauspieler zugleich, ja noch mehr, — er muss beständig Improvisator sein!»

Prof. Dr Krafft-Ebing.

«Notorische Simulanten sind häufig genug erblich defekte, belastete Individuen».

Prof. Dr Krafft-Ebing.

У страном свету, где и лаици могу лако набавити и читати психијатриске списе, дешавало се, да кривци, на основу онога, што су читали о душев. болестима, симулују душевна

обољења. Било је тако вештих симуланата, да је муке и труда требало, док се могло доказати, да то није душевно болестан човек, него симулант. — Срећа је само, што је за симуланте веома тешко, управо немогуће, да буду у својој симулацији природни, онаки, каква су заиста душевно болесна лица: »У опште од свију симулација, најтеже је симулисати душевне болести (Marcé)«. — У своме представљању, да су душевно болесни, симулант обично падају у грешку да претерују: мисле н. пр. да је свест душевно болеснога, апсолутан контраст свести умно здравога лица. Отуда долази да симулант преставаљају апсолутну немоћ говора, изговарања, писања, читања, рачунања, да се показују заборавни, и као да се ничега не сећају; да праве гримасе, и тако глупо-смешно лице, како умно болесни никад не праве, слично игри глумца, који не уме верно да преставаља умно болесног човека. — У учебнику (од 1862. године) славнога и признатога научника францускога, психијатре Dr Marcé-а, који је на жалост и сам, у својим четрдесетим годинама био душевно оболео, и у лудилу себи живот одузео, налазе се следећа, веома лепа размишљања о овом предмету. Тамо се вели: »Лица, која хоће да се престава, као душевно болесна, полазе са погрешног популарног гледишта, да су све радње умоболних екстравагантне и бесмислене, да су њихови говори без икакве везе, да не могу ни две паметне речи одговорити на стављена им питања«. — »Услед тога, таква лица направе се смешнима, у свему афектирају, и обично се труде да њихови одговори буду апсолутно супротни стављеним им питањима. Тако н. пр. ако се питају колико им је година, шта су, чиме се баве, где станују, они дају са свим апсурдне одговоре, састављене из речи, које су им случајно на памет пале, и преставаљају се, као да ништа не разумеју, па ни смисао стављених им питања! Тако што год не бива чак ни код акутних психоза. Луд човек, ма како било његово душевно стање, кад већ по нешто хоће да говори, ипак одговара на нека од постављених питања, особито кад питач уме да пробуди код њега пажњу. Истина ови одговори могу бити измешани и са којом делирантном идејом, без везе и смисла, али ипак има по нешто, што стоји у вези са сâмим питањима. — »Ако се симулантима да да пишу, читају; ако им се да новац, да кажу његову вредност; ако се питају колико је сати, који је дан, месец, година, онда се од њих чују само апсурдне фразе, без смисла и везе, у опште говоре и творе са свим супротно, него што би требало, и онако, како не би ни један душевно болестан човек учинио«. — Да наведем само један, између многих примера: Проф. Форел у Цириху описао је случај, где симулант на питање; шта је ово (кључ), одговара: увлака; колико је ово прстију (два), одговара: 3, 5; колико је 3×3, одговара: 6... 9; колико је 3×4, одговара 10 и т. д. Из таквих »глувих« одговора, да се одмах извести закључак, да је то са свим ординарна лаж, симулација лудила, јер н. пр. ни најтежа душевно болесна лица — паралитичари — не би за кључ рекли да је увлака! Ове неследствености и супротности, најбољи су материјал за лекара, да може дати своје одсудно, мишљење: симулант! Симулант, кога је посматрао проф. Форел, и о коме напред говорисмо, извршио је у напитом стању 2 покушаја убиства у току од неколико сати.

Одмах ухваћен и испитан, признао је дело; доцније је говорио да се ничега не сећа! Посматрањем, на горњи начин, ухваћен је у лажи. — Мишљење проф. Форела о овом симуланту, било је: 1) да се овај човек у времену извршења оба покушаја убиства, налазио у стању смањене урачуљивости, а то стање веома је смањило (ограничило) код њега моћ самоопредељења и расуђивања; 2) да је то стање било условљено пијанством; 3) да он није у времену посматрања био душевно болестан, него да је душевно обољење покушао симуловати; 4) да су етични и морални његови осећаји јако отупљени«. Овога кривца суд је осудио на 3 године робије и 4 године губитка грађанске части.

Које врсте душ. обољења бивају симулисана?

»Неки симулују деменцију; неки слабоумље« (Marcé). Испитујући ток и развитак »болести« обично се констатује, да се »болест« развила баш у времену, када је злочино дело учињено, или одмах после тога, а то по себи даје права мислити на симулацију. »Болест« код симуланата стоји увек у узрочној вези са оним, чега би се они веома радо »помоћу своје болести« хтели отрести, било то да је злочино дело, војена служба,

шта друго, што је у опште непријатно. — „Неки симулују једну, или више делорантних идеја; неки опет халуцинације вида или слуха; неки ћуте „к'о што ћуте стене“ (Marcé). — Није могуће утврдити правила за откривање симулације у сваком поједином случају: сваки је случај засебна специја, сваки је на свој начин особен, ако баш не јединствен; сваки случај мора бити у свима правцима детаљно испитан, проучен и до најмањих ситница разрађен. Свакојачко често је тај посао веома тежак. Иследне и судске власти потпуно схватају ту тежбу. С тога, као и у другом свету, тако и код нас, таква лица, у чије се душевно стање сумња, чије душевно стање треба стручњачки испитати, а која су под истрагом или под судом, бивају обично спроведена на посматрање у Болницу за Душевне Болести. — „Захваљујући страху, који у народу влада при помисли на лудило и лудницу, мало је симуланата, који би симуловали лудило! Кад се неко лудим гради, значи да га је на то нагнала велика невоља“ (Крафт-Ебинг)!

Данашња модерна судска психо-патологија захтева не само да се утврди, да постоји симулација, него да се докаже и то, да поред симулације у опште не постоји никакво душевно обољење, јер је познат факт, да и душевно болесна лица умеју симулисати и дисимулисати, и да су симуланти ео ipso лица, која су, ако не баш сва, а оно већина њих у правом смислу дефектна, абнормна; да су то лица, која су наклоњена лудилу, ако баш неће да се строго узме и каже, да су већ душевно болесна, као што су то неки научници тврдили, доказујући: *да паметан човек у опште не симулише!* — Погрешно би дакле било, лица, код којих постоји и душевно обољење, и симулација, прогласити за симуланте, а душ. обољење не узети у обзир. — У осталом, ово је питање још нерешено у науци.

О дисимулацији душевно оболелих, т. ј. о претварању да нису душевно болесни, имало би се много писати, али то не спада у круг овога чланка. Да напоменем само, да у литератури има описано неколико случајева, да су са својом веома препреденом дисимулацијом, умно оболела лица обманула лекаре, те су била пуштена у слободу из луднице; као здрава, па су после извршила разна убиства! Та дисимулација била је сретство за постигнуће њихова циља. Симулација и дисимулација јесу веома значајне појаве у судско-лекарској пракси.

Случај, који сам намеран у следећем саопштити, симулација је најобичније врсте, врло проста, несмишљено изведена, глупа симулација! Симулант није симуловао неку специјалну психозу, него је само хтео да му се верује, да говори истину, кад је тврдио, да он ипак „не зна“ да је своју стрину убио, ма да је своје дело одмах по извршењу признао. Он је хтео да симулује амнезију, али је ту игру врло рђаво одиграо. — Да пређем одмах на сам случај.

Стојан Перих, 31 г. стар, из Маиловца, окр. пожаревачког, напао је на дан 20. Јуна 1889. г. око 6 сати по подне на своју стрину Стојанку, ударно је секиром по глави, главу јој расекао, и том повредом смрт јој нанео. — Стојан је одмах, чим је после тога ухаћен, признао, да је стрину убио, али је тврдио, да је није хтео убити, но само ранити по рамену, а то с тога, да је заплаши, „да му она више не чини зла својим враџбинама“!...

Да би се видело, какве је повреде Стојан својој жртви нанео, навешћу из секционог протокола само ово што следује: „... На уста и на нос излазила је пенушаста течност.

... Кад сам главу од крви очистио, нашао сам рану са оштрим крајцима, која почиње од средине леве половине горње ивице потионе гости и пружа се косо на више, покрај врха темена главе к средини десне темене кости. — Рана задата је са резом од секире, она је 15 сантиметара дугачка и 1½ снтм широка, а пресечене су сем меких делова на глави и темене кости. — Опне мозга су пресечене а стражњи део великог мозга је засечен. — Кроз поменућу рану испадала су парчета мозга. — Повреда задата је једним ударцем оштрице са секиром. — Прека смрт наступила је услед повреде темена, опне мозга и самог мозга“.

Секцију је извршио г. Др М. Миловановић, ср. лекар, 21. Јуна 1889. г.

(Свршиће се)

ИСТРАГА

VI

О крађи.

(НАСТАВАК)

За тим ваља иследник брижљиво и потанко да дозна о овим лицима, чиме се они обично баве, какав им је предживот као и каквим су навикама наклоњени. Иследник ваља при том да има на уму и то, да једна једина таква индивидуа приликом ухођења, можда није могла да испипка све што би за извршење дела потребно било, те да је услед тога ишла на тај посао и друга, трећа, четврта и т. д. док се није докучило и испикало све. Кад, дакле, иследник све то има на уму, а за тим поступи у свему онако како му се укаже потреба и како околности буду саме собом доносиле, онда ће он лакше и позитивније доћи до жељеног и правог резултата.

Вешт криминалиста ће код таквих индивидуа лако запазити, да они, готово сви, имају подједнаке или бар сличне манире у своме опхођењу са другима. Невешт и неискусан иследник, ово ће ретко кад запазити. С тога ваља иследник при испитивању сведока, који имају што о њима да сведоче, да ове испита, е да ли су опазили, да је дотична индивидуа приликом свога доласка у кућу зверала на све стране, е да ли је наваливала да уђе нарочито у које одељење куће, или се трудила да се ту што дуже задржи, стављајући разна питања и заповедајући такве разговоре, који би се могли односити на извршење самога дела и т. д. Нарочито пак треба да их испита и о томе: е да ли је једног истога дана, или бар другог или трећег, долазило какво друго или више њих лица, која би по говору, понашању, оделу или другим било каквим знацима имале сличности са оним првим.

Са свим је природно да у овоме има великих тешкоћа тим пре, што се такве индивидуе не обраћају све на једну особу из куће, у којој желе што да расмотре, већ се распитивају код разних особа у кући и прегледају час једно а час опет друго одељење, како би тиме само сваку сумњу од себе отклонили. С тога ваља иследник, у таким случајевима, да испита сву чељад из дотичне куће, па према њиховим одговорима да створи за се извесну комбинацију. Ако се из њиховог одговора даде закључити, да се је доиста у краћем размаку времена пре извршења самога дела, појавило у дотичној кући више сумњивих лица, онда је така околност готов почетак за даље ислеђивање извршеног дела. Зна ли се н. пр. да је у једну кућу долазио једнога истога дана један човек, затим две жене и најзад једно дете и то сви под разним изговорима и да за нешто распитају, и ако се при том још добија и њихов приближан опис, онда ће иследник лако моћи силом своје власти а преко својих органа дознати, да ли се је у томе или коме другом месту тако друштво у то време налазило и где је одатле отишло. Ако ништа друго, а оно ће барем то друштво остати под сумњом да је дотичну крађу извршило, те ће иследникова дужност бити да даље трага и што треба предузима, те да се прави извршиоци пронађу и заслуженој казни подвргну.

Много је теже за иследника да определи почетак своје истраге, кад је на дотично место где је крађа извршена долазио само један човек, или највише њих двојица, да се по томе може пронаћи. Међутим је изван сваке сумње, да само код незнатних крађа долази на дотично место један једини човек, ради проматрања за лакше и сигурније извршење крађе. Изузетак у овоме је онда, ако је крађу извршило само једно лице, које познаје све околности и личне односе у дотичној кући, што готово увек извршују отпуштани млађи. Ако је тако лице, дакле, крађу извршило, онда му и није било потребно да кога ради проматрања шаље, осим ако од онога времена од како је одатле из службе отпуштено, није сувише много времена протекло. Ако је пак то, онда му ништа друго није потребно било, до да летимично дозна, да ли се је, и шта, у тој кући променуло. У таким случајевима има иследник осим наведенога и једну другу олакшицу, по којој може лако крадљивца да ухвати. Крадљивци обично употребљавају такве индивидуе (отпуштене млађе) за своју циљ; јер ови најлакше дају за извршење крађе нужна податке. Тако н. пр. крадљивац пошље дотичног слугу своје бившем газди и овај дошава

у кућу представи му (особито ако га је газда на леп начин из службе отпустио) како је изгубио уверење о своме отпусту што му је овај издао, и како му је ово одвећ потребно, па за то га учтиво моли да му сада изда дупликат тога уверења. Поред тога, представи му да је сада без службе и да га моли да му какво место препоручи, и најзад, да га као сиромаша и свога бившег слугу колико толико потпомогне. Том приликом задржавајући се ту подуже, расмотри све, да се увери, е да ли је остало све по старом или се је што изменило, па за тим оде својим путем и да дотичног крадљивца извести о потребном. Деси ли се за тим у кући дотичног газде покрађа, то онда треба иследник, пошто испита све околности па, дакле, и ту горе наведену, одмах и на првом месту на реченог слугу да посумња и према њему, као таквом, даље шта треба да учини. Наравно, да у томе не треба пренаглити, нити одмах према њему сву строгост закона применути, али га свакако треба под јаку присмотру ставити, како би се лакше до правог резултата доћи могло. Не докаже ли се у току трагања ништа, онда ваља насигурно знати, да није било претходног разматрања у кући; а ако је крађа такве природе да се без претходног разматрања није могла извршити, онда опет ваља знати да је исту извршило лице, које је преко кога млађег у кући добило потребна обавештења.

Као што, дакле, напред напоменусмо, иследник ваља при истрази крађе своју нарочиту пажњу да обрати на све побројане прилике и околности, те да не би и нехотице какву омашку учинио, и на тај начин целу ствар осујетио а кривца оставио, да и даље овака недозвољена дела чини.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК

Образац за вођење кривичних истрага.

(НАСТАВАК)

Записник претреса

Извршеног над окрив. Исидором Дулићем из Оглађеника, у присуству подписаних грађана, па је нађено:

1. кеса од платна и у њој 30 динара у сребру и 10 дин. у никлу;
 2. кремен и оцило, и
 3. дувањара и у њој један кључ у облику калауза.
- Сем овога друго ништа није при њему нађено. Ствари и новац одузети су.

28. Априла 1897. г.

Н. . . .

Извршио претрес писар
Славко Шајковић.

У нашем присуству:
Трифун Жарковић.
Мојсило Иванић.

Оверава иследник,
Начел. срески
Илија Марковић.

Бр. 8534.

Решење:

Накнадно узети одмах на одговор окривљеног Дулића, да покаже: од куда му је онај новац у 40 динара и онај кључ, с којим је, без сумње, отворен подрум тужиоца Петра. Ове околности тачно испитати и утврдити, јер оне стоје тесно у вези са казним делом. Приликом ислеђења имати на уму и ону воштану свећу, која је лежала близу кревета окрив. Исидора, по казивању сведока Станојла, јер по гласу полицијског увиђаја, виђени су трагови од воска на разбијеном катанцу, који је бачен близу подрумских врата, из чега се да закључити, да је лопов, приликом отварања подрумских врата, упалио воштану свећу, како би лакше и брже могао похару извршити.

28. Априла 1897. год.

Н. . . .

Иследник,
Начел. срески
Илија Марковић.

Накнадни испит

Исидора Дулића из Оглађеника.

Окрив. за дело из §. 223. крив. зак.

Почет у 3 сах. по подне у присуству подписаних грађана.

I

Пошто си ти Исидоре већ једном испитиван по овоме делу, и ниси хтео да покажеш праву истину, то се позиваш да кажеш, од куда ти онај новац у 40 дин., што је приликом претреса код тебе нађен?

I

Па мој је; добио сам га у вароши надничењем.

II

Код кога си у вароши наднично?

II

Зар је један трговац у вароши. Радио сам код многих; ко ће их све знати.

III

Покажи бар два три лица код којих си радио?

III

Па... овај... не могу да се сетим...
Код... мислим, Петра, неког цинцарина...

IV

А од куд ти овај кључ — калауз — који ти је мало час, приликом претреса, одузет?

IV

Нашао сам га на друму, идући за у варош, кад сам се бно из села тамо упутио ради посла. Мислио сам, могу га употребити за мој један катанец, од кога сам кључ изгубио. Изгледао ми је, да ће баш добро „пасовати“ за рупу од мога катанца. Ето, за то сам га узео а не у другој којој цељи.

V

Зар ти ниси видео, да то није прави кључ, већ „калауз“?

V

Знам ја да ли је то прави кључ или није, у то се ич не разбирам. Тако сам мислио, па то је.

VI

Кажи ми, од куд ти оно парче воштане свеће, за које вели твој стриц Станојло, да је видео поред твоје постеље?

VI

То није моја свећа. Можда је мога стрица, па нека се он о томе испита.

VII

Лажеш Исидоре да није оно твоје парче воштане свеће, јер чуј шта о томе твој стриц каже. (Прочитан му исказ сведока Станојла под Бр. 8533). Шта велиш на ово?

VII

Па он може да говори како хоће. Тек оно није моја свећица о којој ме питате. Знам, да мени тако што не треба. Најпосле, ко зна, од куда је та свећица тамо, и ко је у кућу донео. Ваљда нећу ја за цео свет одговарати.

VIII

Како велиш да се зове у вароши онај цинцарин, код кога си наднично?

VIII

Рекао сам ти име и ти си га зар записо. Мислим, да се зове Настас....

IX

Ето, видиш, како лажеш! Мало пре рече да се зове Петар, а сада Настас. Не-

мој врдати, већ кажи праву истину. Ти си похару извршио, па си неком свом познанику ствари продао, а он ти је дао новац, који ти је при претресу нађен. Кажи дакле коме си ствари продао?

IX

О тој крађи ништа не знам. Новац је мој, јер сам га поштено заслужио надничећи у вароши и штедећи од својих уста. Ето, цело село нека каже, да сам читав месец дана био у вароши и тамо радно.

X

Где си отишао у зору 26. Априла кад си из куће изашао?

X

Отишао сам у ливаду.

XI

Твој стриц вели да си био ужурбан и да си имао нека прѣшна посла. Каква су то била прѣшна посла?

XI

Ужурбан нисам био, а имао сам до ливаде прѣшна посла, јер сам тамо био заборавио мој гуњ, па сам хтео да одем до ливаде па да га узмем, како га не би други нашао и узео.

XII

Све што год си до сада казао, слагао си. Не помаже ти извијање. Све околности за ово дело стоје противу тебе. Боље ће бити да све лепо признаш, па ће ти Петар кривицу опростити.

XII

Немам шта да признам. Што сам имао да кажем, казао сам, више нећу да говорим.

Исидор Дулић

Пред нама без примедбе

Тривун Жарковић.

Мијаило Иванић.

Оверава иследник

Начелник ср.

Илија Марковић.

Деловођа, писар

Славко Шајковић.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ЛЕП РУКОПИС

Из узпомена једног полицајца

од Л. М.

(СВРШЕТАК)

Али тек што сам сео у соби, да размислим шта би требало даље радити, кад руци у собу келнер пун радости и рече, да је дотична девојка наша на умиваонику у Донеровој соби сапун завијен у хартију, па га је задржала себи.

Може се мислити, како ми је било. Рекнем келнеру, да ми набави ту хартију.

„Ево, само ово,“ рече он вративши се, па ми даде прљаву, исписану хартију.

„Па опет много више, него што сам очекивао!“

Хартија је била, по изгледу, оцепљена из каквог прописа а ишпартана с обе стране. Руком Фехтхајмеровом, коју сам одмах познао, биле су на првој линији једне стране написане ове речи: „Хајнрих Вернер у А.“, а на следећим линијама старала се нека врло невична рука, да исто то и тако напише.

„Морам још вечерас у А.“, рекох келнеру. — „Кад полази воз одавде?“

„Кроз један сџт.“

„Врло добро, дајте ми сада да се чиме заложим па ми јавите, кад полази ваш фијакер на станицу.“

„Моја се сумња обистињава,“ мислио сам, оставши сам, „овако извезбану руку може само калиграф да има; сад ћемо

да питамо Хајнриха Вернера у А., ко га је учио на овој хартији да пише своје име; јер тај Хајнрих Вернер није више дете, то се види одмах из његовог писања.“

Од М. до А. има железницом мало више од сџта. А. је мала варошица, где одседнем у гостионици што је одмах до станице, па ту запитам за Хајнриха Вернера.

И он је био гостионичар а бавио се и економијом.

Било ми је да запевам од радости, јер сам се био прибојавао да је може бити онај Хајнрих Вернер само измишљено име.

Ну како је већ било доцкан да га потражим, одем у собу да спавам, па ме онако уморна очас и сан ухвати.

Сутра дан пораним па одмах право Вернеру.

Беше то крупна људина око својих 50 година. врло блага, отворена лица.

Замолим га на две три речи и он ма одведе у гостинску собу, где му одмах покажем дотичну хартију, запитавши га је ли то он писао.

Он се зачуди и рече да јесте.

„Ја сам чудноватим начином дошао до ове хартије,“ — рекох му пун радости, што ми је дотле све ишло за руком. „па бих вас молио, да ми кажете што ближе о особи, која вам је направила овај преглед.“

„Ах, то је био г. Грин,“ одговори Вернер. „Становао је код мене једно две недеље дана и за то време давао овде у А. часове из писања. Па како ме обично не научимо много у школи..., знате, још као дететом морао сам радити у пољу..., можете мислити да ми је писање било да вас Бог сачува. А г. Грин ми се понуди, да ме научи да се барем лепо потписујем, на што сам пристао и ето отуда ово вежбање.“

Док ми је ово причао, породи се у мени нова сумња; али он ми не даде да је искажем, већ настави:

„У осталом, овде му баш није ишло тако славно; с тога, а и за то, што ме је научио како да се потписујем, нисам му ништа платио. Он је пре неког дана отпутовао у В. да и тамо окуша срећу.“

„У В.? А одкуд то знате?“

„Па за то, што сам му тамо морао послати његове ствари.“

„А кад то?“

„Јуче из јутра.“

„На коју адресу?“

„Вилхелму Грину, железничка станица restante,“ одговори Вернер, чудећи се моме понашању.

„Молим вас, да ме за који часак извините, одмах ћу се вратити, да вас још за по нешто питам.“

И одмах одјурим на телеграф — видех већ где је, кад сам ишао Вернеру. Одмах јавим полицији у В. шта сам сазнао и надао сам се поуздано, да ћемо уловити лопова. Јер по моме рачунању, ствари ће још данас тамо приспети, па ће и Грин, односно Фехтхамер, односно Донер доћи да их прими.

Кад сам се вратио Вернеру испричах му за што сам га потражио.

Он се страшно поплаши и једва сам га задржао да не оде да исприча све жени, а можда и млађима и гостима. Сад изразим ону ранију сумњу моју, на име, упитам га, да није Грин захтевао од њега, да и на каквој другој чистој хартији напише своје име, осим на пропису.

Он се мало промисли, па рече да јесте.

„Онда молите се Богу,“ рекох му озбиљно, „да вас ваше учење не стане још много новаца.“

„Како то?“

„Јер се бојим, да сте тиме акцептовали менице, које је та хула написао доцније на чистој хартији, па их можда већ и продао?“

Кад му то рекох, њега као да је гром погодио. Ја сам га блажио, да се не плаши; јер сам већ наредио да се та лопужа ухапси.

„Сад га скроз прозирем,“ вајкаше се сиромас, „као и то, за што ми је нудио час ову час ону ствар да купим, жалећи ми се на оскудицу. То су извесно биле крадене ствари! За то и Томи нема златног сахата, а он му је поучавао сина у писању! Ах, лопужа једна!“

По овоме сам одмах знао, да нам је тица сигурна. Јер значи, да је Грин у своје кофере сместио и доста крадених ствари, па ако је и намеран да бежи у иностранство, неће то

учинити без кофера, већ ће доћи по њих на станицу у В., а онда ће пасти у кљусу.

За тим сам о свему известио мога шефа, а остатак дана провео у истраживању даљих кривица Гринових. Он је још доста ствари покрао од разних лица, којима је долазио у кућу, али што се тиче меница, са акцентом Вернеровим, моја се сумња за тада не обистини, јер се ни једна не појави.

У вече око 6 сати добијем из В. жудно очекивану депешу: „Грин и друг ухваћени. Сав новац је код њих нађен.“

Доцније сам сазнао, да Грин није дошао лично по своје ствари, већ је послао свога друга, који је по мојој депеши ухваћен и одмах све признао, па и да је лопову право име Лухтинг, да је био учитељ, па је због прљавих руку отпуштен, после чега је отпочео овај нови занат и до сада врло срећно оперисао. Он је прекривањем дошао том свом другу, кога је раније познавао, па су се договорили да му он донесе ону депешу и тако извршили покрају. За тим су се прерушили, метли лажне браде и власуље па отпутовали у В. да сачекају Лухтингове ствари из А. Ухваћени друг казао је где се налази Лухтинг, те су и овога ухватили и нашли код њега не само оних Раутерових 40.000 талира, него и још други новац, за који Лухтинг показа, да га је добио за Вернерова три акцепта, које је, како сам ја и ценно, продао, а осим тога продао је и још неке друге украдене ствари. Акцепте од 500, 300 и 100 талира продао је у Ф. близу А. неком кајишару са 75% одбитка, из чега се види, да је кајишар знао какве су то хартије.

Раутер добије натраг сав свој новац, са остатком су исплаћене Вернерове менице — а што се тиче оних многих ствари у коферима, као златних сатова, ланчева, прстења, гривана и т. п. полиција је била у великој неприлици, тако да је морала на послетку прибећи Лухтинговом памћењу, те да се раздаду онима, чије су биле.

Лопов је за своју кривицу одробијао неколико година, а његов саучесник је прошао са затвором, јер није био толико компромитован.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

ВЛАДИМИР ЂИРИЋ

варалица, лопов и коцкар,

Тек је у 17. години. Тако млад, па тако препреден и одважан на зла дела. Где год је у коме кварту био ухваћен, мењао је своје име и презиме. Називао се: Светислав Цветковић, Ђира-Ђирко-Ђирковић и тек је на послетку признао своје право име и презиме: Владимир Ђирић. Погледајте га добро. Поглед му је оштар, чисто пресеца. Нос мало повијен, усне стиснуте а уши мало подуже. У опште цео тип има у себи нечега одвратног, смелог и препреденог. И јесте и смео и препреден. Колико је он превара учинио, колико је њих на разне начине обмануо, ни броја се не зна. Ми ћемо изнети овде само неколико случајева, ал' ће и они бити довољни, да наши читаоци виде овог неваљалца у правој његовој слици — у његовим делима:

15. Фебруара тек. године под именом Светислав Цветковић, дошао је у дућан Петра Пејића трг. оvd. и то онда, кад Петар није био у дућану, и његовом једном момку предао цедуљицу ове садржине (лист из нотеса лекарског, на коме је у врху штампан месец *Август*).

„Г. Г. Војовићу и Пејићу, пошаљите ми 5 к. кафе од најбољу пошто ја таку не држим и рачун пошаљете за новац по твог дечка одма за г. Попса лекара, тражите“. Разуме се, да је на овај начин предигао 5 кила кафе од ону „најбољу“...

14. Фебруара тек. год., око 10 сахата пре подне, дошао је у радњу Максима Пинкаса-Штајна и представио се као Светислав Цветковић из Крагујевца, па је тражио њебета за покривање, говорећи, да га је газда послао. Молио је, да се избере два-три комада од „доброг квалитета“ па да момак с њиме понесе и кад избере, вели, газда једно, платиће му по цени. Пинкас му је поверовао. Одабрао је три добра њебета и послао их по момку с Владимиром, да „газда“ његов избере и плати. Кад је Владимир био са момком у улици „Стари телеграф“, застаде пред једним авлијским вратима и узе од момка сва три њебета, говорећи, да ту мало причека, а он ће их газди своје показати. Момак му предаде њебета, а Владимир уђе у авлију, па је на друга врата изашао у побочну улицу и — нестале га. Доцније, видео је момак да је преварен, ал' од варалице ни трага ни гласа.

10. Фебруара т. г. дошао је овај исти Владимир у радњу Павла Балножана која постоји у балканској ул. бр. 37. и затражио од његовог дечка, по цедуљи, на којој је самог Павла подписао, дувана у вредности 23-80 динара. Дуван је узео и отишао. Истог дана Владимир је отишао у дућан Николе Д. Кике трг, оvd. и предао му од стране Павлове цедуљу ове садржине: „XI—II—97 год. Г. Николи Д. Кики. Молићу дајте момку у ваш цак 25 кила цајлон кафе и то по исту цену као и пре што сте ми дали, сутра пошаљите цео рачун да платим, имам пет до шест к. цајлон али удара на гас, не знам да ли сте ми тако дали гашљиву, или је момак просуо гас“... И ту је кафу предигао и продао извесним бакалима.

11. Фебруара тек. год., око 4 сахата по подне, дошао је у радњу Светозара Стојадиновића, па је тражио мустре од кафе. Упитан, за кога тражи мустре, одговорио је, за Јована Здравковића бакалина код „Две буле“. Пошто му је Светозар дао тражене мустре отишао је, па се после четврт сахата вратио с цедуљицом, од стране Јована Здравковића, са овом садржином: „Г. Тозо дајте ми од „ову“ кафу 15 кила по 3 и 20 али будите стрпљиви за новац до суботе јер сам дао данас 130 динара за дуван, ако немате рачуна за гас узећу канту од Саве за данас. Ваш Јов. Здравковић, бак. оvd. — Г. Тозо, дајте ако може сандук гаса по 16 и 60 и који ћу одмах узети од вас 15 к. од 3 и 60 одма и то да узем“. На тај начин, предигао је од Светозара 15 кила кафе и 15 кила гаса, јер је Јован био муштерија његов па није ни могао посумњати да ће бити преварен. Што је чудновато, и што пада јако у очи то је, да су цедуље подешаване тако, да одговара рукопис оном, у чије се име еспап тражи, и што је до ситнице обележен у њима однос, који влада између једног и другог у трговачким пословима.

7. Фебруара тек. год. дошао је у радњу Јеремије Томашевића абаџије оvd. Ту се представио као бакалски момак и тражио је, да његов момак понесе који пар одела, јер, вели, хоће газда да ми купи. Јеремија не слутећи на какву превару, изабере шест пари доброг одела и преда момку, да носи код „газде“ Владимировог. Владимир је тога момка вукао које-куда по вароши, док га није довео на тркалиште. Дошав до неке авлије, Владимир рече момку да ту пречека, док он газди јави. Није прошло ни неколико тренутака, а он се врати и рече момку: дај ми одело да покажем газди. Узе одело и уђе дубље у авлију а момак остаде пред вратима авлијским. Прође кратко време у очекивању. Владимир се врати и рече момку: ова четири парчета добра су и таман за мене, а ова два су кратка. Него брже отрчи у дућан и донеси ми мало дуже. Газда чека. Молим те, жури се, да се не попишмани“. Момак узе она два парчета па у трк појури у дућан. Кад се вратио са „дужим“ парчетима, Владимир је био већ — оладио.

Ето, ово су само кратке слицице његових многобројних превара. Он и ове преваре није сам вршио. Имао је вредног помагача, такође вештог и препреденог друга Владимира Танацковића, чију смо слику већ донели у нашем листу. Доносећи и ову слику, наша је намера, да је трговци, занације, бакали и т. д. добро запамте и имају увек пред собом, како не би били преварени и оштећени.

АДАМ ИСАИЛОВИЋ, звани „Чакар“

коцкар и лопов.

Познат је и обележен као лопов и коцкар. Родом је из Београда. Зашао тек у 23. годину. Заната не зна. Био је 6 месеци у војној музици. Немирна његова нарав и разуздан дух, одвели га у *право* његово друштво. Оставио војску, па се одао старом свом послу.

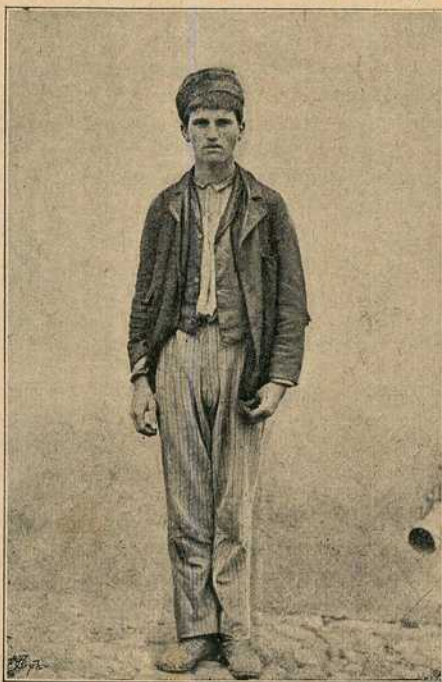
О породици његовој зна се само ово:

Отац му је Димитрије. Био је лончар и умр'о је пре годину дана. Има брата Живорада о коме се не зна где је.

Адам је средњег раста; дугуљастих образа; плавих очију, обрва, косе и брчића. У лицу буљичав.

Дрзак је, препреден и лукав. Небројено пута био је кажњен због скитње и омањих крађа. 1895. год. кажњен је судски на годину дана затвора због крађе ствари Цветку Стевановићу кафецији код „три кључа“,

и крађе цакова Јакову Левензону. Крађу ових цакова извршио је у друштву са Владимиром Чолићем — Марићем такође коцкаром, са којим је заједно и осуђен. Осуду је издржао и сад је слободан. У слободи својој смишља нове крађе, па по свој прилици, какав му је суров карактер, може постати и разбојник. Он је имао и своју дружину, којој је био једини задатак: *крађа*. Један члан те дружине Адамове, Тихомир Дукић, звани „Шубаран“ (чију ћемо слику донети у једном од идућих бројева) извршио је крађу новаца Николи Димитријевићу хлебару. Живом истрагом полицијске власти, похватана је цела ова дружина, у којој су били и чувени лопови и коцкари: Никола Штрбић, звани „Опра“; Петар Петровић „нишличе“ и Немања Живојиновић. Као вештог лопова и коцкара, ми смо Адама уврстили у ред његових другова и приказали га овде на овоме месту, да га се сваки чува, јер је тако извезбан, да ће, што оно веле, човеку из очију украсти.

КОЦКАРСКИ — ЕТАВАЧКИ — ЈЕЗИК

У САСТАВЉЕНИМ РЕЧИМА

Добар ајдук
Жена у апсу
Отац украо прстен
Имам дувана
Удри у главу
Играј карте
Бог је добар
Немам мајке
Приметио сам жандарма
Тражим паре

Готиван горак шатравац
Треба у шатронци
Кевац гепио најљавак
Цањам плуванак
Ваштај у кању
Тракај пуштавице
Готивац готиван
Ницам кеву
Ждракам поријата
Цуњам ловине

УБИО ОЦА

Решењем првостепеног ђупријског суда од 23. Јуна т. г. № 9356. стављен је био под суд, у притвор и оков, Милутић Милошевић теж. из Сења, за то, што је ноћу између 10. и 11. Јуна ове године, пред кућом ударио секиром по глави свога оца Милосава, од кога је ударца Милосав после 4—5 дана умр'о те је оваквом радњом својом учинио кривицу која се казни по § 157. кривичног законика, а повредио и *више дужности*.

Оптужени је Милутић подпуно признао своју кривицу да је оца убио, али се бранио, да је то учинио за то, што га је отац тукао и јурио од куће.

Општински суд а и мати оптуженог Милутина — Катарина, навели су, да је Милутић душевно болестан, али овим исказима није се могло вере поклонити, пошто је актом ђупријске окружне болнице — гди је Милутић био на посматрању — утврђено, да се на оптуженом Милутићу, за време посматрања, нису могли никакви знаци душевне болести приметити, но шта више, да је покушао да оков скине и из болнице умакне, што му је спречено било.

Суд му је признао од олашаване околности признање и добро владање, и што је на ово дело изазвао хрђавим поступком свога оца, јер га је злостављао, што је и сведоцбом сведока утврђено.

Са изложенога првостепени суд ђупријски осудио га је на *20 година робије у тешком окову*.

Заиста, ако има кривице у поступку очевом, опет син није смео смести с ума више дужности које према родитељима својим има, и тиме учинити дело, које илуструје само покварену његову душу и зликовачки карактер.

ТРАЖЕ СЕ

Радивоје — Димитрије Влајковић олд., редов III. чете I. батаљона III. пешад. пука „Цара Лазара“, удалио се је од војника приликом вађења олова на стрелишту 10. овог мес. у подне, па се још у команду јавио није. Од одела — ствари — државних однео је са собом: 1 мундир, 1 панталоне, 1 шићел, 1 капу-шајкачу, 1 оковратник, 1 пар веша, 1 пар цокула и нож пушке М. 80. год. серија И № 3745. Чине се пажљивим све полицијске власти да живо у свом реону потраже Радивоја, па пронађеног спроведу III. пешад. пуку „Цара Лазара“ с позивом на № 3643.

Милисав Тошић — **Ђенда** из Радоваца притвореник ужичког окр. суда, који је због убиства осуђен на 20 год. робије, прошле ноћи провалио је апсану судску и из апсе у окову побегао. Милисав има око 40 год., омален, црномањаст, округлих образа, малих, црних бркова, оштра погледа, врска кад говори, на себи носи кошуљу, гаће, зубун, опанке и шајкачу. Наређује се тражење. Ако се пронађе у Београду, упутити га управи с позивом на Бр. 22353, иначе начелству окр. ужичког с позивом на № 11005.

Драгољуб Милојевић, скитница из Јагодине, пресудом првост. суда за варош Београд од 20 пр. м. № 15070 осуђен је на 3 год. затвора због дела из § 221. крив. зак. Драгољуб је побега из судског притвора. Наређује се тражење. Нађеног упутити управи града Београда с позивом на № 22603.

Непознати лопови, ноћу између 9. и 10. ов. мес., украли су Јеврему Ђурићу из Врнчана два вола, који су на пољу код колибе били на преноћишту. Волови су средње величине. Један длаке беложућкасте, а други сивозелене и на левој плећи по зади има младеж (белегу). Оба су стари по 9 година. (Акт управе града Београда № 22524).

Мара жена Теје Белеуца, фамулуза школског из Удовица, побегла је од мужа 15. ов. м. са неким Живком Чолићем слугом тамошњим, и однела је све кућевне ствари и 20 динара у новцу. Мара је омалена, дежмекаста, има 58 година. Очију је смејих, у лицу бела, носа правилног, уста умерених. При себи има неке старе буквице под именом „Ката“, а поред мужевљевог презимена презива се и „Пинтер“. Ко је пронађе да је упутити начел. среза смедеревског с позивом на № 15738 или управи града Београда с позивом на № 22718.

РЕЦЕНЗИЈЕ НА „ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“

„Одјек“ у своме 199. броју од 18. тек. месеца доноси о „Полицијском Гласнику“ ово:

„Полицијски Гласник“ тако се зове лист који уређује г. Н. Димитријевић, и од кога је изашло већ 10 бројева. Нисмо хтели да хитамо с нашом оценом, чекајући да се уверимо како ће се лист уређивати те да ли ће одговарати своме задатку. После десет бројева пак

можемо без бојазни изрећи наш суд о «Полицијском Гласнику»: «Полицијски Гласник» потпуно одговара својој задатку да подмири потребу, која се давно осећала. Полицијски чиновници наћи ће у њему поуке и уцртава за рад, а и шира публика моћи ће се зауставити на којим интереснијим чланцима из «Полицијског Гласника». На њему ради и наш одлични и уважени криминалиста, г. Таса Миленковић. Техничка израда, штампа и илустрације, је изврсна. Ми га топло препоручујемо нарочито људима из административне струке.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА

Од готових слика за наш лист, имамо још слику г. Мих. Кр. Ђорђевића, министра на расположењу. Ми смо обећали у првом нашем броју, да ћемо са биографијом донети другу његову слику, пошто се прва датира из млађих година г. Ђорђевића. Реч морамо одкупити. Даље, имамо слике г. А. Пантовића начелника министарства унутр. дела, г. Ристе Бадемалића управника града Београда и г. Свет. Јањића бив. инспектора министарства унутр. дела а сада начелника минист. правде. У идућим бројевима донећемо редом ове слике, ма да су неке промене учињене. Постараћемо се, да добијемо фотографије и других личности, чије ћемо слике такође у нашем листу донети.

Неки наши скупљачи још у почетку издажења «Полицијског Гласника» писали су нам, да шаљемо лист именованим лицима, означеним у послатом списку. Том приликом известили су нас: једни, да се претплата прикупља, а други опет, да је претплата покупљена. И од једних и од других има, који нам ни до данас новац не послаше а ми лист редовно шаљемо по поруцини. Молимо их, да то учине одмах, јер у скоро имамо велику поруцину слика да исплатимо, која и велику суму новца засеца.

Отварамо рубрику за похвалу жандарма и осталих државних службеника, који се буду у службеној својој дужности одликовали каквим примерним делом. За то молимо г.г. команданте и командире појединих одреда, као и друге старешине, да нам одмах доставе такав случај, а уз то пошљу и слику дотичног заслужног органа, како би је, ради угледа осталима, могли у нашем листу донети.

Случајном омашком 10. број «Полицијског Гласника» одштампан је више од половине са датумом 11 Септембра а требало је 11 Октобра. Молимо читаоце, да ову погрешку исправе.

Први и други број нашега листа прештампани су још пре десет дана, и ми смо многим нашим претплатницима, што смо им ове бројеве дуговали — послали. Ко још на те бројеве има права, а није их добио, молимо га, да се јави уредништву преко скупљача коме је и претплата положена. Непосредно уредништву нека се обрате само они, који су и претплату непосредно послали.

РАДИ ЗНАЊА

Јављамо нашим читаоцима, да се у државној штампарији већ у велико ради наша објављена књижица «Полицајац» са календаром за идућу 1898. годину.

Књижица је удешена за цеп. До сада у њој има ово:

До тридесет и више слика опасних лица, са кратким описом њиховим. «Кесарош», прича о кесарошима из Тасиних бележака и дневника. *Лоповски језик*, речи из коцкарског говора. *Кратак извод из полиц. уредбе*; *Уцрство за жандарме* удешено по правилима њиховим. *Формула за полиц. и општинске чиновнике* и т. д.

Цела књижица биће скроз занимљива и корисна за сваког. Цена је књизи 1 динар.

Да би знали, колико ћемо штампати од ових књига, молимо наше скупљаче да нам што пре јаве, колики се број у њиховој околини може растурити.

РЕД ПРИМАЊА:

Г. Министар унутр. дела прима: понедеоником, средом и петком, од 10 сати пре подне, до 1 сата по подне.

Начелник министарства прима сваког радног дана од 10—12 пре и од 3—6 по подне.

Инспектор министарства сваког радног дана од 3—5 по подне.

Управник града Београда сваког дана изјутра од 8—9 и кад се врати са рапорта из Двора и министарства од 11—12 а после подне од 3—6.

РЕД ПЛОВИДБЕ:

ПРВОГ КРАЉЕВСКОГ СРПСКОГ БРОДАРСКОГ ДРУШТВА

Из Шапца за Београд понедеоником, средом и петком, у 7 сати изјутра.

Из Београда за Шабац недељом, уторником и четвртком, у 7 сати изјутра.

Из Београда за Дубравицу сваки дан у 6 сати изјутра.

Из Београда за Градиште, средом и недељом, у 6 сати изјутра.

Из Градишта за Београд средом и недељом, у 12 сати у подне.

Из Дубравине за Београд понедеоником уторником, четвртком, петком и суботом, у 11 сати пре подне, а средом и недељом у 3¹/₂ сата по подне.

ИЗРАЂУЈЕМ НАЈБОЉЕ И НАЈЈЕФТИНИЈЕ

УНИФОРМЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКЕ ЧИНОВНИКЕ

КРОЈ И ИЗРАДА ИЗВРСНА.

Највеће стовариште за спрему, као што су: капа, нарамњак, сабља, кајас, темњак, рукавице, мамузе, несесери за пут и за јело, чутурице и т. д.

Најновији ценовник и мустре шаљемо на захтев бесплатно. — Молимо за што веће поруцине

МОРИЦ ТИЛЕР И КОМП.

ДВОРСКИ ЛИФЕРАНТИ

Њ. В. Краља од Србије, Њ. В. Цара и Краља Аустро-Угарске, Њ. В. Краља Грчког. Њ. В. Шаха персијског, Њ. В. Престолонаслед. грчког и Њ. В. Надвојводе Јосифа.

Београд, Краљ-Миланова улица (Теразије) бр. 9.